

Stohastička analiza – pismeni ispit
26. avgust, 2021.

1. Date su dve slučajne promenljive X i Y , pri čemu je Y nenegativna. Pronaći Borelovu funkciju f takvu da važi

$$E\left(E(E(X|Y) + E(X|f(X)))|Y\right) + E\left(Xf(Y^2)|\mathcal{F}(Y)\right) - YE(X|Y) = 2E(X).$$

2. Neka je N diskretna slučajna promenljiva sa vrednostima u skupu $S_N = \{1, 2, 3, 4\}$ i odgovarajućim verovatnoćama $p_i = P\{N = i\}$, $i = 1, 2, 3, 4$. Koristimo N da kreiramo lanac Markova X_n sa skupom stanja $\{0, 1, 2, 3\}$ na sledeći način: Sistem će ostati u stanju 0 sa verovatnoćom p_1 . Ako je sistem u stanju $i \geq 0$, moguće je prelazu stanje $i + 1$ sa verovatnoćom $p_{i,i+1} = P\{N > i + 1 | N > i\}$ ili u stanje 0 sa verovatnoćom $p_{i,0} = P\{N = i + 1 | N > i\}$.

- (a) Dokazati da $E(N) = 1 + p_{0,1} + p_{0,1}p_{1,2} + p_{0,1}p_{1,2}p_{2,3}$.
 (b) Odrediti stacionarne verovatnoće.

3. Korisnici pristižu u biblioteku u skladu sa Poasonovim procesom sa stopom rasta 2 korisnika po minuti i oni se mogu klasifikovati u 3 kategorije, nezavisno jedan od drugog: studenti, radnici i ostali. Trećina populacije koja koristi usluge biblioteke su studenti i vreme koje oni provedu u biblioteci, nezavisno jedan od drugog, je uniformno raspodeljeno u intervalu $(10, 70)$ minuta. To vreme je takođe nezavisno od broja korisnika biblioteke. Odrediti očekivani broj studenata koji će doći u biblioteku u prvih sat vremena od otvaranja. Koje je ukupno očekivano vreme koje ti studenti provedu u biblioteci? Odrediti verovatnoću da nijedan student dođe u biblioteku u 10 minuta.

4. (a) Dokazati da je $W_t - \frac{t}{s}W_s$, $t < s$ nezavisno od W_s ako je sa W_t , $t \geq 0$ dato standardno Braunovo kretanje.
 (b) Izračunati $E(W_t - \frac{t}{s}W_s | W_s)$, $t < s$.
 (c) Odrediti $E(W_t^2 - \frac{2t}{s}W_t W_s + \frac{t^2}{s^2}W_s^2 + sW_t - tW_s | W_s)$, $t < s$.

5. Da li stohastički proces $X_t = a + W_t^4 t + W_t - t$ može biti rešenje SDJ

$$dX_t = \frac{1}{t}(X_t - a)dt + 4X_t dW_t?$$